

Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van directeurswoning Dopchie in Ronse

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het advies van het college van burgemeester en schepenen van Ronse, gegeven op 20 november 2017, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid, bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken, landbouw en visserij, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Gelet op het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 14 december 2017, waarvan de behandeling is opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van directeurswoning Dopchie aantoonst;

Overwegende dat directeurswoning Dopchie als monument historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De directeurswoning Dopchie werd in 1872 opgetrokken in opdracht van industrieel Pierre Joseph Dopchie-Crocq, ter vervanging van twee oudere woonhuizen. Sinds 1864 had Dopchie achterin het perceel een textielbedrijf opgericht, dat stelselmatig zou worden uitgebreid tot het volledige perceel bebouwd was. Het originele concept, de ruimteverdeling en zeer rijke interieurafwerking van de directeurswoning bleven steeds bewaard en werden gedurende de eerste helft van de 20ste eeuw nog verrijkt met kwaliteitsvolle toevoegingen waaronder een biljartkamer in art-decostijl en een betegelde wintertuin door "Maison Helman Céramiques d'Art". De zeer hoge mate van authenticiteit maakt van dit herenhuis een uitzonderlijke en zeldzame getuige van de wooncultuur van de welvarende industrieel aan het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Als representatief en gaaf bewaard voorbeeld van een directeurswoning vormt de woning Dopchie een materiële getuige van het rijke industriële verleden van de stad Ronse en van de toonaangevende rol die de familie Dopchie heeft gespeeld in de ontwikkeling van de textielsector in Ronse. De textielfamilie Dopchie, afkomstig uit het nabijgelegen Aat (Ath) in Henegouwen, was één van de allereerste pioniers van de textielsector in Ronse en zou één van haar grootste promotors worden. De familie groeide uit tot één van de belangrijkste en meest welvarende families van de 19de-eeuwse en vroeg 20ste-eeuwse burgerij in Ronse. De bouw van deze directeurswoning is tevens typerend voor de stedenbouwkundige ontwikkeling die Ronse kenmerkte vanaf de tweede helft van de 19de eeuw tot aan het interbellum, waarbij in het historische centrum talloze grote en kleine textielfabrieken verrezen die met hun typerende zaagtanddaken en schoorstenen de stadsmorfologie tot op vandaag bepalen. Niet zelden werden de fabrieksgebouwen opgetrokken in de tuin van de directeurswoningen, zoals ook het geval

was voor de woning Dopchie aan de Wijnstraat. Ondanks de sloop van het merendeel van de achterliggende fabrieksgebouwen blijft de woning herkenbaar als directeurswoning, onder meer door haar statige architectuur en het aan de voorgevel bewaarde opschrift "Fabrique de tissus en tous genres". Achteraan het perceel vormen de gekasseide doorrit met afsluitingshek en de draagstructuur van het voormalige depot eveneens belangrijke verwijzingen naar de voormalige textiel fabriek op het perceel;

Overwegende dat directeurswoning Dopchie als monument architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De directeurswoning Dopchie is een uitzonderlijk gaaf bewaard herenhuis uit het derde kwart van de 19de eeuw, opgetrokken in een voor die periode zeer typerende neoclassicistische bouwstijl. Ook wat betreft opstand en indeling beantwoordt het ontwerp volledig aan de typologie van een 19de-eeuwse directeurswoning. De kwaliteitsvolle aanpassingen die de familie Dopchie aan de woning heeft gedaan gedurende haar meer dan 110 jaar lange bewoning vertalen het voorname karakter van de directeurswoning in een steeds eigentijdse vormtaal en respecteren het originele 19de-eeuwse concept. Zo zijn de interieuraankleding van de eetkamers en inrichting van een biljartzaal in proto-art-decostijl, vermoedelijk uitgevoerd door Henri Beirnaert (1874-1936), bijzonder waardevolle toevoegingen aan het interieur. Dit is eveneens het geval voor de volledig betegelde wintertuin met tegelpanelen door de befaamde tegelproducent "Maison Helman". Het gebruik van de typische bouwmaterialen en vormgeving, de dubbelhuisindeling en de afwerkingsvormen van het interieur maken de woning Dopchie tot een uitzonderlijk authentiek en representatief voorbeeld van deze bouwstijl, als ook van de typologie van directeurswoning;

Overwegende dat directeurswoning Dopchie als monument artistieke waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De artistieke waarde van de directeurswoning Dopchie wordt gevormd door de hoogwaardige afwerking van zowel het exterieur als het interieur. Dit verleent aan het geheel een zeer hoge ensemblewaarde. De representatieve ruimtes van de woning zijn voorzien van zeer rijke stucplafonds, marmeren schouwen, glas-in-loodramen, een uitzonderlijke mozaïekvloer, parketvloeren, lambriseringen, wandtapijten in een vaste omlijsting en verzorgd binnen- en buitenschrijnwerk met decoratief beslag. De private ruimtes en dienstvertrekken zijn minder rijk gedecoreerd, maar zijn eveneens voorzien van een verzorgde afwerking, met onder andere talrijke marmeren schouwen, art-nouveauvormige gaskachels en de vloer- en wandbetegeling van de keuken. De aankleding in proto-art-decostijl die de twee eetkamers en biljartkamer in de vroege jaren 1920 kregen, kan vermoedelijk worden toegeschreven aan Henri Beirnaert (Kortrijk). Ze vormen een zeldzaam bewaard relict van een interieurensemble door zijn decoratie-atelier. Invloeden uit de Wiener Secession zijn het best herkenbaar in de geschilderde decoratie van schouwen en deuren in de eetkamers. De inrichting van de biljartkamer is een totaalkunstwerk in art deco dat tot in het kleinste detail werd vormgegeven. De met houtsnijwerk gedecoreerde lambrisering en het vaste meubilair, met als pronkstuk een vaste zitbank met rekken voor biljartkeus, getuigt van een hoogstaand vakmanschap.

De artistieke waarde van de directeurswoning Dopchie wordt eveneens gevormd door de aanwezigheid van een waardevol tegelensemble, gerealiseerd tussen 1902 en 1910 door de befaamde tegelproducent "Maison Helman Céramiques d'Art" uit Sint-Agatha-Berchem. Het Maison Helman was zonder twijfel één van de belangrijkste producenten van decoratieve tegelpanelen en bouwaardewerk. In de directeurswoning Dopchie richtte deze firma een wintertuin in met figuratieve tegelpanelen die een landschap met pauze, eend en waterpartij met florale motieven voorstelt. Het geheel is voorzien van een betegelde plint met art-nouveauvormgeving. Maison Helman stond bekend voor het vervaardigen van dit soort hoogwaardige decoratieve tegelpanelen, een toegepaste kunstvorm waarin de firma zich had gespecialiseerd. Deze panelen zijn uitgevoerd "à la main par des artistes céramistes" en zijn dus handwerk van de hoogste kwaliteit. Helman gebruikte de voor hem typerende droge lijntechniek. Hierbij zorgen zwarte contourlijnen voor het omsluiten van de emailkleuren die daardoor een licht reliëf krijgen. In de woning zijn bovendien nog andere waardevolle niet-figuratieve tegelensembles aanwezig, zoals de uitzonderlijke vloermozaïek met zeshoekige

steengoedtegels die vermoedelijk werd geleverd door "La Ceramique Nationale Welkenraedt" en de veelkleurige faiencebetegeling en keramische tegelvloer in de keuken en bijkeuken, vervaardigd door "Manufactures Céramiques d'Hemixem Gilliot & Cie Hemiksem". De directeurswoning Dopchie vormt een belangrijk ensemble van interieurkunst en decoratieve kunsten uit het derde kwart van de 19de eeuw, met waardevolle vroeg 20ste-eeuwse toevoegingen. Deze authentieke interieurelementen bleven tot op heden gaaf bewaard. De verzorgde en vooral typerende decoratieve uitwerking van het exterieur, waarbij uitzonderlijke aandacht werd besteed aan het buitenschrijnwerk, draagt eveneens bij aan de artistieke waarde van het geheel,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen voorlopig beschermd als monument:

Directeurswoning Dopchie, met inbegrip van alle aanbouwen, de gekasseide doorrit met afsluitingshek en de achterliggende tuin met restant van het voormalige depot van het textielbedrijf Dopchie, Wijnstraat 40 in Ronse, bekend ten kadaster: Ronse 3de afdeling, sectie E, perceelnummer 150G (deel).

De voorlopig beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de voorlopig beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. Het monument heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° historische waarde;
- 2° architecturale waarde;
- 3° artistieke waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De directeurswoning Dopchie is een imposant herenhuis, gelegen aan de Wijnstraat in Ronse. Ingeplant in het lager gelegen noordelijke deel van de straat, valt de woning Dopchie op in de huizenrij wegens zijn omvang en statige lijstgevel. De rijwoning met haakse achterbouw is ingeplant op een diep rechthoekig perceel. In de hoek die wordt gevormd door de achtergevel van het woonhuis en de haakse achterbouw bevindt zich een eenlaagse keukenaanbouw uit 1945 die beide volumes verbindt. Ter hoogte van de achtergevel bleef de gekasseide doorrit met afsluitingshek bewaard. Achteraan het perceel bevinden zich nog de bakstenen muren en stalen draagstructuur van één van de voormalige fabrieksgebouwen.

Exterieur directeurswoning Dopchie:

De voorgevel:

De directeurswoning Dopchie is een neoclassicistisch herenhuis van drie bouwlagen en zes traveeën onder een schilddak van donkerblauwe pannen (nok parallel aan de straat). De bepleisterde voorgevel is opgebouwd uit een brede poorttravee links, met daarnaast de vijf smallere traveeën van het woonhuis met dubbelhuisopstand. In de centrale travee van het woonhuis bevindt zich de toegangsdeur met bekronend balusterbalkon op zware consoles. De poorttravee wordt benadrukt door suprapositie van geblokte pilasters en een uitspringende kroonlijst. De bepleisterde lijstgevel wordt horizontaal belijnd door middel van een plint en doorgetrokken lekdrempels en kordons in blauwe hardsteen, de met imitatievoegen geaccentueerde gelijkvloerse verdieping en de kroonlijst. De gevel is opengewerkt met

rechthoekige deur- en vensteropeningen in omlijstingen van blauwe hardsteen. Op de eerste en tweede bouwlagen betreft het een geprofileerde omlijsting met oren, terwijl deze op de gelijkvloerse verdieping vlak zijn afgewerkt. De bepleisterde en wit beschilderde lijstgevel is decoratief uitgewerkt met op de borstweringen van de verdiepingen bloemenguirlandes tussen consoles (dubbele consoles in de poorttravee, hardstenen consoles op de gelijkvloerse verdieping). Ook het hoofdgestel is gelijkaardig uitgewerkt met guirlandes tussen uitgewerkte modillons die de geprofileerde houten kroonlijst met tandlijst dragen. Er werd gebruik gemaakt van blauwe hardsteen voor de plint met consoles, omlijstingen, kordons, doorgetrokken lekdrempels en balkon met consoles. De poort en toegangsdeur zijn beide geverniste vleugeldeuren met vast bovenlicht. De paneeldeuren zijn decoratief uitgewerkt met profileringen en bekroningen in een neoclassicistische stijl, aansluitend bij de vormgeving van de voorgevel. De (bredere) poort is voorzien van een muizentandlijst en een middenstijl met bekronend rondboogfronton op console. Er zijn twee koperen deurgrepen. Op het glas van het bovenlicht is de oorspronkelijke belettering nog vaag afleesbaar "Fabrique de tissus en tous genres". De deurvleugels van de toegangsdeur zijn gelijkaardig uitgewerkt met elk een kleinere console. Het koperen beslag bleef bewaard. Het beschilderde houten schrijnwerk van de vensteropeningen bleef eveneens bewaard. Op de eerste twee bouwlagen betreft het ramen met T-verdeling en vast bovenlicht. Op de derde bouwlaag bestaan de ramen uit twee opendraaiende delen. De inklapbare buitenluiken van de benedenvensers zijn eveneens bewaard. De plint is voorzien van twee sierlijke ijzeren voetschrapers met engelen en vier rechthoekige verluchtingsgaten (waarvan drie gedicht) met decoratief getorst dievenijzer (waarvan deze in de derde travee recent werd verwijderd en vermoedelijk bewaard bleef in afwachting van herplaatsing).

De zij- en achtergevels:

De zichtbare gedeelten van de zijgevels zijn vlak afgewerkt, onder een geprofileerde houten kroonlijst.

De achtergevel telt eveneens zes traveeën en drie bouwlagen. De vlak gecementeerde achtergevel met geschilderde imitatievoegen is opengewerkt met getoogde vensteropeningen, waarbij deze van de traphal zich op de tussenverdiepingen bevinden. Rechts onderaan bevindt zich de poortdoorgang met beglaasde metalen poort met vast waaivormig bovenlicht. Er werd gebruik gemaakt van blauwe hardsteen voor de plint en dorpels (doorlopende dorpels op de gelijkvloerse verdieping). De gevel wordt afgewerkt met een geprofileerde houten kroonlijst op klossen. Het originele houten schrijnwerk met T-verdeling bleef overal bewaard. Het glas-in-loodraam op het eerste bordes van de traphal heeft een meer complexe roedeverdeling. Er zijn twee originele schoorstenen in zwarte gesinterde baksteen bewaard aan de zuidzijde van het dak.

Tegen de eerste travee van de achtergevel bevindt zich de haakse achterbouw, die oorspronkelijk fungeerde als verbindingsvleugel tussen het woonhuis en de fabrieksgebouwen. Dit volume is drie en een halve bouwlaag hoog, één travee breed en vijf traveeën lang. Het gebouw is opgetrokken uit baksteen, onder een zadeldak met rode pannen (nok haaks op de straat). Het volume van deze achterbouw versmalt ter hoogte van de verbinding met het woonhuis. In deze smallere verbindingstravee bevindt zich een secundaire traphal (diensttrap). In de zuidgevel zijn per verdieping vijf grote getoogde vensters onder strek, met uitzondering van twee die verdwenen door de keukenaanbouw. De vensters van de dakverdieping zijn kleiner. In de tweede travee is een achterdeur die uitgaat op de tuin. De vensters zijn voorzien van dorpels in rode keramische tegels. Het originele beschilderde schrijnwerk bleef bewaard op de twee bovenste verdiepingen.

In de hoek gevormd door het woonhuis en de haakse achterbouw bevindt zich een eenlaags volume onder plat dak met sterk overkragende houten daklijst. Deze aanbouw uit 1945 (architect Henri Cuvelier) betreft een tuinkamer die werd gebouwd als uitbreiding van de keuken, ter vervanging van een veranda uit 1921. De tuinkamer is opgetrokken uit oorspronkelijk onbeschilderde baksteen en is aan twee zijden voorzien van grote rechthoekige

vensters ingevuld met houten guillotineramen boven dorpels van blauwe hardsteen. Achteraan dit volume is er een insprong met de achterdeur en twee kleinere guillotineramen.

De tuin - restanten voormalige fabrieksgebouwen:

De achterliggende fabrieksgebouwen waren vroeger toegankelijk via de poortdoorgang in de eerste travee van de voorgevel. Aansluitend bij de poortdoorgang van het woonhuis is er een gekasseide doorrit die verbinding maakte met de voormalige fabriek, waarvan alleen de getoogde bakstenen poortomlijsting bewaard bleef. De doorrit wordt van de achtertuin gescheiden door een decoratief smeedijzeren hek tussen dito balustervormige hekpijlers, beide op een lage plint van blauwe hardsteen. Ter hoogte van de achtergevel is er een tweedelig toegangshek uitgevend op de achtertuin, in dezelfde vormgeving. Zowel binnenin de poortdoorgang, als in het verlengde ervan is de gekasseide bestrating bewaard gebleven langs een groot deel van de zuidzijde van het perceel.

Achteraan het perceel is een deel van de dragende structuur van één van de fabriekshallen bewaard gebleven. Het betreft de restanten van een structuur met zaagtanddak. De metalen liggers (ijzer of staal) zijn in de door pilaster geritmeerde bakstenen muren ingewerkt en rusten op één bewaarde kolom (gietijzer). In totaal zijn er twee liggers parallel met de straat, en drie dwarse liggers.

Interieur directeurswoning Dopchie:

Interieur, algemeen:

De directeurswoning bestaat uit het eigenlijke woonhuis met achterbouw, beide opgetrokken in 1872, en de keukenaanbouw uit 1945 tussenin. De historische interieurafwerkingen bleven doorheen de volledige woning nagenoeg volledig bewaard (tenzij anders vermeld). Ook het binnen- en buitenschrijnwerk bleef behouden, met inbegrip van diverse types hang- en sluitwerk.

Gelijkvloerse verdieping, woonhuis:

De gelijkvloerse verdieping van het woonhuis bestaat uit een poortdoorgang en het eigenlijke woonhuis, die volledig van elkaar gescheiden zijn. De gekasseide poortdoorgang is aan de straatzijde en de tuinzijde afgesloten met respectievelijk een houten en een metalen poort. De wanden zijn vlak bepleisterd. Het stucplafond heeft een eenvoudige omlijsting met centraal drie cirkelvormige rozetten (waarvan de middelste slechts deels behouden is).

De gelijkvloerse verdieping van het woonhuis heeft een typische dubbelhuis-indeling, waarbij een centrale inkomhal met trap toegang geeft tot telkens twee met elkaar verbonden ruimtes (respectievelijk twee salons en twee eetkamers). Via de voordeur bereikt men de rijk gedecoreerde inkomhal. De gang verbreedt aan de tuinzijde, waar zich de traphal met hoofdtrap bevindt. De ruimte heeft een vloer en lambrisering in grijs geaderde witte marmer. De uitzonderlijk grote marmeren vloerplaten beslaan de volledige breedte van de gang. De wanden zijn vlak bepleisterd en in het voorste gedeelte voorzien van vier grote geweven wandtapijten met pastorale voorstellingen, gespannen op een raam en geplaatst in een vaste omlijsting. Het rijke stucplafond bestaat uit meerdere velden, elk met rozet, en is gevat in een omlopend fries. Op de scheiding tussen inkomhal en traphal is een rondboog met stucdecoratie, gedragen door twee kinderfiguren op consoles. De houten trap is voorzien van uitgewerkte trapspijlen met nodus en een sierlijke metalen trappaal met neorococovormgeving. Van de oorspronkelijk met een marmerimitatie beschilderde lambrisering van de traphal resteert nog de geprofileerde bovenrand. De onderzijde van de trapsledes hebben een eenvoudige geprofileerde stucomlijsting. De inkomhal geeft toegang tot twee eetkamers aan de noordzijde en de twee salons aan de zuidzijde. De paneeldeuren hebben een houtimitatiebeschildering en zijn gevat in geprofileerde omlijstingen met supraporta's.

De eetkamers bevinden zich aan de noordzijde en zijn onderling met elkaar verbonden door een beglaasde tussenwand met vier deurvleugels en een korfboogvormig bovenlicht met stralen (alle met geslepen glas). Beide ruimtes werden begin de jaren 1920 heringericht in een proto-art-decostijl, met verwijzingen naar de Wiener Secession. De parketvloer met vierkant motief heeft een omlopende boord met visgraatmotief en inlegwerk in een donkere houtsoort. De wanden zijn onderaan voorzien van een houten lambrisering boven een plint in een lichtere houtsoort. Hierboven zijn de wanden door middel van houten lijsten opgedeeld in diverse vlakken, voorheen ingevuld met textielbehang, maar nu vlak bepleisterd. De bovenzijden van de schouwmantels, binnenzijden van de deuren en zwikken boven het bovenlicht van de tussenwand zijn voorzien van een beschilderde decoratie in proto-art-decostijl met gestileerde bloem- en plantenmotieven. De deuren werden voorzien van messing deurbeslag in art-decostijl.

De schouwmantel van de eetkamer aan de straatzijde in geaderde grijze marmer is voorzien van een gehamerd koperen haardscherm met florale motieven. De oorspronkelijke buiskachel bleef bewaard. De rondboogspiegel tegen de schouwmantel is gevat in een houten omlijsting met twee putti met druiven en ingelegde parellijst. Het stucplafond met accolade- en rondboog heeft een centrale rozet en is gevat in een rijk uitgewerkte lijst met bloemenfries. De eetkamer aan de tuinzijde heeft een hoge schouwmantel in geaderde rode marmer met spiegel en ingewerkte kachel met gedecoreerde koperen haardplaat. Aan weerszijden van de schouwmantel zijn in de muur ingewerkte wandkasten. De houten kasten met inlegwerk hebben beglaasde deuren met kruisvormige roeden en zijn bovenaan voorzien van een spiegel tussen gekoppelde zuiltjes. In de noordwestelijke hoek is er een eenvoudige beglaasde deur naar de wintertuin.

De salons bevinden zich aan de zuidzijde en zijn onderling verbonden via een rechthoekige open doorgang met geprofileerde omlijsting. Er ligt een houten plankenvloer. In het salon aan de tuinzijde hebben de paneeldeuren en de lambrisering met uitgewerkte bovenrand een geschilderde decoratie in neo-rococostijl. Beide salons hebben een indrukwekkend en rijk uitgewerkt stucplafond met rozet binnen een ovale vorm, gevat in een omlopend fries. De afwerking met vergulde accenten is alleen bewaard in het salon aan de tuinzijde. Aan de straatzijde is dit overschilderd. Beide salons hebben een identieke witmarmere schouwmantel met verschillend uitgewerkte messing haardplaten. De schouwmantel aan de straatzijde is voorzien van een kamerhoge spiegel in een omlijsting met decoratief hoofdstel.

Gelijkvloerse verdieping, achterbouw:

In de achterbouw bevindt zich een diensttrap ter hoogte van de verbinding met het woonhuis. Deze trap is op de gelijkvloerse verdieping ingericht als wintertuin, met decoratieve wandbetegeling. De wintertuin vormt de verbinding tussen de eetkamer (tuinzijde), de keukenaanbouw en de keuken. Een gietijzeren spiltrap voorziet de verbinding met de bovenliggende houten diensttrap. De spiltrap met houten leuning is decoratief sterk uitgewerkt. In de wintertuin ligt een veelkleurige keramische vloermozaïek met zeshoekige steengoedtegels, vermoedelijk vervaardigd door "La Ceramique Nationale Welkenraedt", die doorloopt in de aansluitende ruimte van de keukenaanbouw. De veelkleurige wandbetegeling, ontworpen door "Maison Helman Céramique d'Art", is opgebouwd uit een plint met bloemmotieven in art-nouveauvormgeving (tegelformaat 15 x 15 centimeter). Hierboven zijn indrukwekkende tegeltableaus aangebracht binnen een witte omlijsting met blauwe boord en kransmotief voor de hoeken. De tableaus zijn uitgevoerd in de voor Helman typerende droge lijntechniek. Centraal wordt een landschap afgebeeld met waterpartij en heuvel met prieel in de achtergrond. Vooraan zijn een pauw en fontein afgebeeld tussen bloemen. Aan de zijde van de keuken is een landschap met waterpartij en bloemen afgebeeld. Het paneel aan de zijde van de eetkamer toont opnieuw een waterlandschap met huizen en windmolen in de achtergrond. Op de voorgrond zijn diverse bloemen afgebeeld met daarboven een vliegende eend.

De rest van de gelijkvloerse verdieping van de achterbouw bestaat uit de keuken en achterliggende opbergruimte, gescheiden door een deur. In de keuken bleven de originele CUBEX-keukenkasten grotendeels bewaard. In de achterste ruimte is er een deur naar de kelder. Achteraan is er een dubbele deur naar de recente toiletaanbouw, enkel de deur is origineel. Alle binnendeuren in de opbergruimte zijn voorzien van een deurvenster met structuurglas. De deuren van de keuken en de kelder bewaren het deurbeslag uit de jaren 1930-'40.

Beide ruimtes zijn voorzien van een kamerhoge wandbetegeling, vervaardigd door "Manufactures Céramiques d'Hemixem Gilliot & Cie Hemiksem" (tegelformaat 12 x 12 centimeter). De betegeling is opgebouwd uit een lambrisering met afwisseling van groene en witte geglaazuurde tegels met bovenaan een herhalend fries met bloemmotief onder een geprofileerde lijst. De bovenliggende zone bestaat uit een afwisseling van witte en gedecoreerde tegels met centrale cartouche die samen een ruitmotief vormen. Tegen het plafond wordt de betegeling afgewerkt met een identiek herhalend fries met bloemmotief.

In beide ruimtes ligt een veelkleurige vloer in keramische steengoedtegels ("Manufactures Céramiques d'Hemixem Gilliot & Cie Hemiksem") met een herhalend geometrisch motief en met een omlopende boord.

Gelijkvloerse verdieping, keukenaanbouw:

De keukenaanbouw is bereikbaar via de wintertuin, of via een deur achterin de inkomhal (onder de hoofdtrap). Deze aanbouw bestaat uit twee ruimtes en werd toegevoegd in 1945 ter vervanging van een veranda. De twee ruimtes zijn onderling verbonden door een open korfboogvormige doorgang. De ruimte aansluitend bij de achtergevel van het woonhuis beslaat ongeveer het volume van de voormalige veranda en is verbonden met de wintertuin via een beglaasde tussenwand met deur. Oorspronkelijk vormde de wintertuin samen met de veranda één ruimte, zoals nog valt af te leiden uit de bewaarde tegelvloer in beide ruimtes. Het betreft een veelkleurige keramische vloermozaïek met zeshoekige steengoedtegels. In het andere gedeelte van de keukenaanbouw ligt een rode tegelvloer met witte boord. Beide ruimtes zijn afgewerkt met een hoge houten lambrisering met vierkante panelen en enkele vaste kasten. De lambrisering is volledig overschilderd, maar oorspronkelijk uitgevoerd in een donkere houtsoort met centrale lichtkleurige motieven en ingelegde tegels, beide met voorstelling van symbolen van de dierenriem. Er is een open doorgang (voorheen doorgeefluik) naar de keuken in de achterbouw. De deuromlijsting met getorste zuilen onder een kroonlijst maakt eveneens deel uit van de lambrisering. In het plafond van de ruimte aansluitend bij de achtergevel is het glas-in-loodraam van de voormalige veranda hergebruikt. Het betreft een centrale rozet met gestileerde bloem- en klokmotieven, gevat binnen een rechthoekige vorm met omlopende boord met bloemmotieven.

De kelderverdieping is bereikbaar vanuit de achterbouw. Van hieruit leidt een gang (in oostelijke richting) naar een eerste kleine wijnkelder met gemetste wijnrekken, die zich onder de keukenaanbouw bevindt. Vervolgens leidt de gang (in zuidelijke richting) naar drie grote kelders. Respectievelijk onder het salon aan de tuinzijde, het salon aan de straatzijde en de poortdoorgang. De twee laatste zijn ingericht als wijnkelder met gemetste wijnrekken. De wijnkelder onder het salon aan de straatzijde is afgesloten met een ijzeren hek. De kelder is overwelfd met bakstenen troggewelven tussen ijzeren balken. In de ruimtes onder het woonhuis ligt een vloer in grote onregelmatige blokken blauwe hardsteen. In de gang onder de aanbouw ligt een vloer in (vermoedelijk keramische) okerkleurige vloertegels.

Eerste verdieping woonhuis:

De eerste verdieping is toegankelijk via de hoofdtrap, die uitgaat op een overloop met vier deuren. Aan de noordoostzijde is de biljartkamer te vinden. In het zuiden zijn twee slaapkamers met aansluitende badkamer. In de noordwestelijke hoek is de voormalige badkamer. De overloop heeft dezelfde afwerking als de traphal met een bewaarde geprofileerde bovenrand van de oorspronkelijk beschilderde lambrisering. De deuren naar de zuidelijke kamers bevinden zich in een alkoof, afgesloten met een gestucte korfboog op

consoles. Op het eerste bordes van de traphal is een getoogd venster met veelkleurig glas-in-loodraam, met gelijkaardige vormgeving als het glas-in-loodraam van de keukenaanbouw. Het betreft een centrale rozet met gestileerde bloemmotieven, gevat binnen een getoogde rechthoekige vorm met omlopende boord met bloemmotieven.

In elke ruimte bleef het oorspronkelijke binnen- en buitenschrijnwerk met hang- en sluitwerk bewaard. De binnendeuren zijn paneeldeuren met een geprofileerde omlijsting. Het raam- en deurbeslag van de biljartkamer werd bij de aankleding van deze ruimte circa 1920 vernieuwd in art-decostijl. Op de volledige verdieping bleef de originele plankenvloer bewaard, met uitzondering van de noordwestelijke kamer. Elke ruimte (behalve de biljartkamer) is voorzien van een plafond met stucomlijsting en een rozet (diverse types). De zuidwestelijke slaapkamer heeft een neoclassicistische schouwmantel in gevlamde zwarte marmer. De koperen haardplaat is ingevuld met roodbruine keramische tegels met opengewerkte en gedecoreerde deurtjes. De zuidoostelijke slaapkamer heeft een neoclassicistische schouwmantel in geaderde rood-bruine marmer. In de noordwestelijke kamer bevindt zich een schouwmantel in grijze marmer. Deze is geflankeerd door twee als deuren vermomde kasten. In deze kamer scheidt een beglaasde houten tussenwand het toilet af van de rest van de ruimte. In de noordoostelijke hoek bevindt zich een vaste hoekkast.

De voormalige biljartkamer in art-decostijl is voorzien van een hoge houten lambrisering met plint in een lichtere houtsoort en herhalend gegraveerd motief. Ter hoogte van de schouwmantel is de lambrisering hoger en voorzien van een halfronde spiegel onder een ingewerkte kader. De schouwmantel uit geaderde witte marmer met ingelegde groen-blaue mozaïek-detaillering is voorzien van een gaskachel in art-decostijl. Aansluitend is er een vaste hoekkast met bovenaan een open gedeelte en kastjes met glas-in-loodramen met herhalend geometrisch motief. Tegen de zuidwand is er een vaste met stof beklede zitbank met flankerende rekken voor biljartkeus, kasten met afgeronde deuren en bovenkasten met identieke glas-in-loodramen. Er is art-decovormig beslag (koperen en messing) voor de deur, kasten en ramen. De originele messing verlichtingsarmaturen bleven bewaard. Het betreft vier ronde en één rechthoekige hanglamp. Deze ruimte geeft via een vensterdeur toegang tot het balkon in de voorgevel.

Tweede verdieping en zolder woonhuis:

De tweede verdieping is eveneens toegankelijk via de hoofdtrap, heeft dezelfde indeling als de onderliggende verdieping en heeft een meer sobere aankleding. De overloop heeft een identieke aankleding als de onderliggende, met uitzondering van de gestucte korfboog die hier niet aanwezig is. In elke ruimte bleef het oorspronkelijke binnen- en buitenschrijnwerk bewaard, inclusief hang- en sluitwerk. De binnendeuren zijn paneeldeuren met een geprofileerde omlijsting. Op de volledige verdieping bleef de originele plankenvloer bewaard. Elke ruimte is voorzien van een plafond met stucomlijsting. In de badkamer van de zuidoostelijke slaapkamer is de vaste wandkast bewaard. De houten kast is voorzien van brede paneeldeuren en een kroonlijst met muizentandlijst.

De zuidwestelijke slaapkamer heeft een houten schouwmantel met grote spiegel en ingelegde plantenmotieven, onderaan voorzien van een koperen haardplaat met een gelijkaardig motief.

De zuidoostelijke slaapkamer heeft een schouwmantel in gevlekte grijze natuursteen. De originele metalen art-nouveauvormige gaskachel bleef bewaard.

De noordoostelijke kamer heeft een houten schouwmantel met bloemmotieven in houtsnijwerk, onderaan voorzien van een koperen haardplaat met een gelijkaardig motief.

De originele art-nouveauvormige gaskachel in groen geglaazuurd aardewerk bleef bewaard.

De noordwestelijke kamer heeft een eenvoudige schouwmantel in grijze natuursteen met een eenvoudige zwarte gaskachel.

Op de zolderverdieping bleef de originele houten dakstructuur behouden.

Achterbouw, verdiepingen:

In de achterbouw bevindt zich een diensttrap ter hoogte van de verbinding met het woonhuis. Op de gelijkvloerse verdieping is deze traphal ingericht als wintertuin, met een metalen spiltrap. Op de eerste en tweede verdieping betreft het een houten bordestrap. De deuren uitgevend op de traphal hebben een houtimitatiebeschildering en bewaren hun hang- en sluitwerk. De eerste verdieping van de achterbouw is een volledig open ruimte. Er bleven drie originele metalen fabriekslampen bewaard. De tweede verdieping en de zolder zijn elk opgesplitst in twee ruimtes en gescheiden door een houten deur (op de eerste verdieping met deurvenster). De originele houten vloeren en het binnen- en buitenschrijnwerk met sober hang- en sluitwerk bleven bewaard.

Art. 3 Voor het beschermde monument gelden de volgende beheersdoelstellingen:

- 1° de algemene doelstelling van de bescherming is het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden;
- 2° de directeurswoning Dopchie met gekasseide doorrit, afsluitingshek en restant van het voormalige depot vormt een ensemble. Elke beheersdaad moet de erfgoedwaarden, erfgoedkenmerken en -elementen respecteren en ondersteunen. Nieuwe ingrepen en wijzigingen in het gebruik van de woning vereisen een geïntegreerde aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht van het gebouw niet wordt overschreden. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen;
- 3° met betrekking tot het exterieur beoogt de bescherming het behoud van de buitenarchitectuur qua schaal, volumewerking, materiaalgebruik en afwerking. Het behoud van de gekasseide doorrit met afsluitingshek en de structuur van het voormalige depot draagt bij tot de herkenbaarheid als voormalige textiel fabriek;
- 4° met betrekking tot het interieur beoogt de bescherming het behoud van de herkenbaarheid als directeurswoning, met behoud van de bestaande ruimteverdeling en de waardevolle interieurafwerking, met inbegrip van het schrijnwerk en de beglazing;
- 5° de ruimtes in de kelderverdieping en zolderverdieping van het woonhuis en deze op de verdiepingen van de achterbouw zijn voormalige dienstvertrekken of opslagruimtes. De interieurafwerking van deze ruimtes is minder rijk uitgewerkt, waardoor hier meer ruimte is voor nieuwe invullingen, mits zij geen negatieve invloed hebben op de erfgoedkenmerken en -elementen van de woning;
- 6° de bewaarde structuur achteraan het perceel betreft de restanten van het voormalige depot met zaagtanddak. De metalen liggers (ijzer of staal) zijn in de door pilasters geritmeerde bakstenen muren ingewerkt en rusten op één kolom (gietijzer). Het is wenselijk dat deze structuur in situ behouden blijft, teneinde de herkenbaarheid als voormalige industriële site te bewaren. De structuur kan echter opgenomen worden bij nieuwe ontwikkelingen op het perceel, zolang de leesbaarheid van de draagstructuur behouden blijft;
- 7° het verdient aanbeveling dat niet bewaarde of gedemonteerde oorspronkelijke elementen worden teruggebracht en/of gerestaureerd, zoals onder meer:
 - a) het herstellen van het opschrift "*Fabrique de tissus en tous genres*" op het bovenlicht van de toegangspoort in de voorgevel;
 - b) het terugplaatsen van het dievenijzer in de derde travee van de voorgevel;
 - c) het vinden van een passende herbesteding in de woning voor het gedemonteerde glas-in-loodraam van de traphal, ontworpen door Henri Beirnaert;
 - d) het restaureren of reconstrueren van de originele afwerkingslagen van het stucplafond, de lambrisering en deuren van het salon aan de straatzijde. Als ook de reconstructie van de marmerimitatie op de lambrisering van de hoofdtrap;
 - e) het opnieuw vrijmaken van de poortdoorgang en het restaureren van de beschadigde stucomlijsting en rozet in deze ruimte.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde monument zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Art. 5. Voor de volgende handelingen aan het beschermde monument moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem;
- 2° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 3° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 4° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 5° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
 - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
 - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
 - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
 - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
 - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
 - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;
- 6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur:
 - a) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
 - b) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van plafonds, gewelven, vloeren, trappen, binnenschrijnwerken, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, lambrisering, beslag, hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
 - e) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
 - f) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
 - g) het plaatsen, verwijderen of wijzigen van technische voorzieningen zoals verwarming, klimaatregeling, elektrische installatie, geluidsinstallatie, sanitair, liften en beveiligingsinstallaties, met uitzondering van die installaties waarvoor geen destructieve ingrepen moeten gebeuren en/of die geen storende impact hebben op de erfgoedelementen en -kenmerken;
- 7° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
 - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
 - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;

d) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud.

Brussel, **12 FEB. 2018**

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS